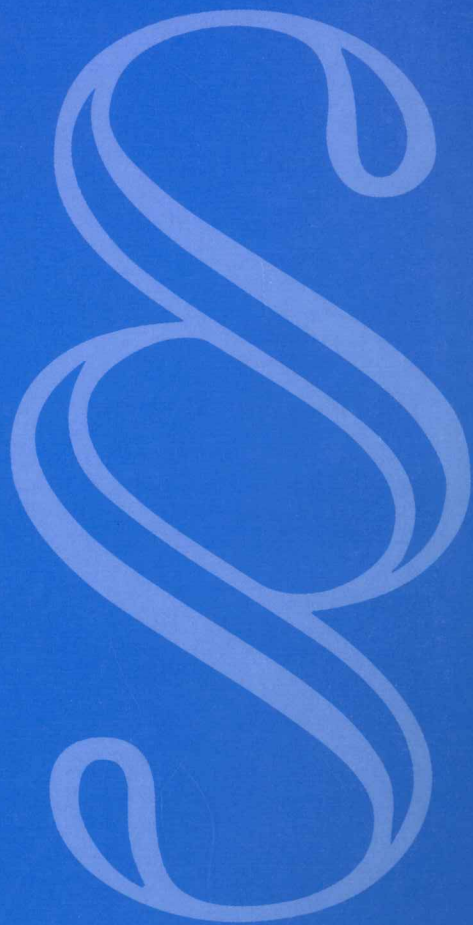

IUS ET ADMINISTRATIO • 2006 • z. 4 (12)

FACULTAS IURIDICA

Universitatis Ressoviensis

IUS ET ADMINISTRATIO

zeszyt 4 (12)

FACULTAS IURIDICA
Universitatis Ressoviensis

IUS ET ADMINISTRATIO

Zeszyt 4, vol. 12

Rzeszów 2006

Rada Naukowa:
Jerzy Wratny (przewodniczący), *Zbigniew Ćwiąkański*,
Maria Kiovska, *Jan Łukasiewicz*, *Stanisław Sagan*

Komitety Redakcyjne:
Beata Sagan (redaktor naczelna), *Antoni Dral*, *Maciej Kijowski*,
Eugeniusz Moczuk, *Czesław Paweł Kłak* (sekretarz redakcji),
Roman Uliasz

Recenzent
Prof. dr hab. Stanisław Pikulski
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

Redaktor techniczny
Marek Bobowski (Mitel)

ISSN 1732-7318

Wydawca

mitel

35-205 Rzeszów, ul. Warszawska 5/7, tel./fax 017 852-13-62

Spis treści

ARTYKUŁY

<i>Katarzyna Kłosowska</i> Rola działalności społeczno-organizatorskiej w kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego	7
<i>Łukasz Iluk</i> Regulacje prawne wolności zgromadzenia w Republice Austrii	21
<i>Paweł Bała</i> Konstytucyjny obowiązek szkolny	41
<i>Viktoriya Serzhanova</i> Parlamentarny ombudsman w Finlandii	59
<i>Grzegorz Maroń</i> Prawna regulacja zjawiska pornografii w kontekście konstytucyjnych wolności i praw człowieka	69
<i>Piotr Szreniawski</i> Ogólna charakterystyka nieporozumienia administracyjnego	89
<i>Anna Wierzbica</i> Dopuszczalność prowadzenia działalności gospodarczej przez jednostki samorządu terytorialnego	97
<i>Justyna Kownacka</i> Zakres podmiotowy ustawy Prawo zamówień publicznych po zmianach wprowadzonych ustawą z dnia 7 kwietnia 2006 roku	111
<i>Jan Olszewski</i> Kilka uwag o projekcie nowej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów	119

Rafał Blicharz

**Komisja Nadzoru Finansowego a Komisja Papierów Wartościowych
i Giełd – wybrane uwagi porównawcze** 127

Marek Prengel

**Globalna strategia eliminacji ciężkiej przestępczości leśnej – nielegalny
wyrąb drzewa na obszarze tropikalnych lasów deszczowych** 149

Filip Tereszkieвич

**Europejska Wspólnota Obronna i Europejska Wspólnota Polityczna
– między suwerennością a integracją** 161

SPRAWOZDANIA

Sabina Grabowska, Radosław Grabowski

**Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt.: Aktualne
otázky práva v postmodernej spoločnosti, Koszyce 19–21 kwietnia 2006 r.** 177

ARTYKUŁY

wzoru umowy zapisano, iż Instytucja Wdrażająca może rozwiązać niniejszą umowę z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia, jeżeli Beneficjent nie przestrzegał procedur udzielania zamówień publicznych z uwzględnieniem §13. Postulować więc można albo zmianę celem usunięcia sprzeczności zachodzących pomiędzy §13 a §5 ust. 13 wzoru umowy, albo też pozostawić tę kwestię do rozstrzygnięcia orzecznictwu.

Należy również pamiętać, że zamawiającym zgodnie z art. 2 pkt 12 ustawy Prawo zamówień publicznych jest osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej obowiązana do stosowania ustawy. Zakresem zastosowania art. 2 pkt 12 ustawy objęte są więc jedynie takie sytuacje, w których zobowiązanie do stosowania procedur zamówień publicznych wynika z przepisu prawa i to rangi ustawowej. Przepisy niższego rzędu nie mogą nakładać obowiązków na podmioty prawa, co dotyczyć musi także i obowiązku stosowania przepisów Pzp¹⁶. Należy również pamiętać, iż status zamawiającego nie może także wynikać z różnego rodzaju klauzul umownych, nieznajdujących oparcia w przepisach ustawy, nawet jeżeli będą one przewidywać dla jakiegoś podmiotu zobowiązanie do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych.

3. UWAGI KOŃCOWE

Zmianę §3 ust. 1 należy ocenić pozytywnie. Z jednej strony uszczelniono zakres podmiotowy ustawy poprzez dodanie w §3 ust. 1 pkt 3a. Z drugiej wszelako strony ustawodawca zrezygnował, co do zasady, z nakładania na podmioty spoza sektora finansów publicznych wydatkuje środki publiczne obowiązku stosowania ustawy. Uczynił to przyznając prymat sprawie sprawnego wydatkowania środków pochodzących z funduszy europejskich. Wydaje się więc, iż ustawodawca uznał, iż poza ustawą istnieją wystarczające mechanizmy, które chronią przed zachowaniami korupcyjnymi podmiotów, które zostały zwolnione z obowiązku stosowania ustawy.

¹⁶ J. Baehr, T. Kwieciński, A. Stawicki, [w:] *Prawo zamówień publicznych. Komentarz pod redakcją Tomasza Czajkowskiego*, Urząd Zamówień Publicznych Warszawa 2004.

Jan Olszewski

Kilka uwag o projekcie nowej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

1. UWAGI WSTĘPNE

1. Problematyka prawa ochrony konkurencji jest obszarem, który wymaga stałej aktualizacji. Raz to z powodu przemian w strategiach gospodarczych. Prawo to powinno zapobiegać nowym formom ograniczania konkurencji. Drugi ważny czynnik to obowiązek bieżącego wdrażania prawa wspólnotowego.

Na ostatnią reformę publicznego prawa konkurencji w Polsce miały wpływ ww. czynniki, ale przede wszystkim nowe spojrzenie na jego efektywną ochronę. Aby tę ochronę znacząco zwiększyć, a także aby wdrożyć nowe przepisy prawa WE, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów przedstawił w dniu 26.07.2006 r. projekt nowej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (UOKiK). Projektodawcy szeroko opisali uzasadnienie nowej ustawy. W pierwszej kolejności, niejako tradycyjnie, wskazano tu na potrzebę wdrożenia procedur wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/2004/WE z dnia 27 października 2004 roku w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów (Dz. Urz. UE, L 364 z 9.12.2004, str. 1 i n).

Należy jednak podkreślić, że pomimo takiego uwypuklenia aspektów wspólnotowych, nie tworzą one w ustawie znaczącej zmiany.

Druga grupa tematyczna poddana korekcie to modyfikacja obowiązków Prezesa UOKiK. Już pobieżna analiza projektu ustawy wskazuje, że ta materia ma podstawowe znaczenie dla dalszej ochrony konkurencji w Polsce. Istnieje także szereg innych poprawek o mniejszej randze. W szczególności dotyczą one zmian pojęć stosowanych w ustawie.

2. Ze względu na to, że celem artykułu jest przede wszystkim analiza kwestii odnoszących się do generalnych instytucji ochrony konkurencji, dlatego też od tego tematu rozpoczniemy prezentację reform. Aspekty zmiany wynikającej z dyrektywy WE i o charakterze konsumenckim ograniczone zostaną do wycinko-

wego zacytowania, z kilkoma własnymi uwagami, tekstu uzasadnienia do projektu. Podane też będą one w końcowej części artykułu.

2. ZAWĘŻENIE PUBLICZNEJ OCHRONY PRZED PRAKTYKAMI OGRANICZAJĄCYMI KONKURENCJĘ

Charakterystyczną i chyba najważniejszą cechą proponowanych reform UOKiK jest dalsze ograniczanie publicznej kontroli konkurencji. Zjawisko to w pewien sposób jest niepokojące, gdyż następuje w dwu zakresach. W miejsce obowiązkowego wszczynania postępowań przez Prezesa UOKiK w zakresie praktyk ograniczających konkurencję pozostawiono jedynie możliwość. W przyszłości w trybie publicznoprawnym (tzn. których finałem będą decyzje wydawane przez organ antymonopolowy) powinny być rozpatrywane jedynie najpoważniejsze naruszenia konkurencji, wywierające istotny, negatywny wpływ na konkurencję na rynku. Uzasadnienie projektu wskazuje dalej, że osoby indywidualne (przedsiębiorcy, konsumenci), poszkodowane w związku z zaistniałymi naruszeniami konkurencji, powinny dochodzić wynikających z tych naruszeń roszczeń (unieważnienia kontraktu, nakazu zaprzestania naruszeń czy wreszcie odszkodowania) przed sądami cywilnymi. Koncepcja takiego nowatorskiego systemu dwubiegowego (w której dwa tryby dochodzenia roszczeń wynikających z naruszeń prawa konkurencji funkcjonują równolegle obok siebie) jest zasadna, ale można wątpić, czy obecne przygotowanie przedsiębiorców do takiej procedury jest wystarczające. Należy docenić koncentrację działań Prezesa UOKiK tak, aby jako Prezes mógł nie tylko w teorii, ale i w praktyce egzekwować najważniejsze przepisy z zakresu prawa antymonopolowego w stosunku do przedsiębiorców zakłócających (samodzielnie, bądź w porozumieniu z innymi) uczciwe reguły gry rynkowej. Problematiczne jest, czy powinien to wykonywać poprzez bardzo zawężone pojęcie interesu publicznego.

Wydaje się, że pomimo tak podkreślanej celowości nowego rozwiązania wyjątkowo niska świadomość przedsiębiorców w zakresie praw wynikających z UOKiK uniemożliwi znaczącej reszcy poszkodowanych korzystanie z drogi prywatnoprawnej. Istnieje jednak pewna możliwość uaktywnienia takiej formy ścigania podmiotów ograniczających konkurencję. Rozwiązaniem takim byłoby rozbudowanie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (uznk) z 16 kwietnia 1993 r. (Dz.U. Nr 47 poz. 211 z późn. zm.) o przepisy antymonopolowe. Należy tu zaznaczyć, że jest już powszechnie wykorzystywana w zakresie prywatnoprawnej ochrony przedsiębiorców. Zarzut powielania się przepisów nie powinien być istotny, gdyż charakter obu aktów jest inny (OUKiK – publiczny, a uznk – prywatny).

3. PRZEGLĄD PROPONOWANYCH ZMIAN W UOKiK

3.1. Ograniczenie nadzoru nad koncentracjami

Od dawna w literaturze postulowano ograniczenie modyfikacji planowanych koncentracji przedsiębiorców¹. Nadmiar zgłoszeń był kłopotliwy zarówno dla przedsiębiorców, gdyż powodował znaczne koszty, zaś Prezes UOKiK, otrzymując setki zgłoszeń nie był w stanie wnikliwie ich analizować pod względem wykrycia przyszłych ograniczeń konkurencji. Postulaty przedstawiane przez doktrynę zostały w projekcie ustawy szeroko przyjęte. Ograniczenie nadzoru zrealizowano w projekcie poprzez wprowadzenie dwu wskaźników, których spełnienie jest podstawą do powstania obowiązku zgłoszenia. Wprowadzenie ograniczeń w zakresie obowiązkowego zgłaszania koncentracji przedsiębiorców zrealizowano bardzo sprawnie poprzez wprowadzenie wskaźników podobnych do stosowanych w WE². Chodzi tu o wprowadzenie progu obrotu światowego (1 mld euro) i progu krajowego (50 mln euro). Takie rozwiązanie pozwoli w ocenie organu antymonopolowego na wyeliminowanie konieczności zgłaszania koncentracji, które nie mają znaczenia rynkowego i skupienie się na takich transakcjach, które mogą mieć wpływ na rynek.

Zgodnie z projektem zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu w przypadku, gdy łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 1 000 000 000 euro lub łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 50 000 000 euro. Należy tu przypomnieć, że w ustawie z 2000 r. obowiązek zgłoszenia powstawał przy obrocie wynoszącym równowartość 50 000 000 euro (obróć światowy). Zmiana dotyczy więc po pierwsze podniesienia wysokości progu obrotu, który rodzi obowiązek zgłoszenia, a po drugie dodaniu dodatkowego kryterium obrotu na terytorium RP (dotychczas obowiązek zgłoszenia był uzależniony jedynie od wysokości obrotu światowego uczestników koncentracji)³.

Drugie ograniczenie obowiązkowego zgłaszania koncentracji dotyczy art. 12 ust. 3 ustawy z 2000 r. Obecnie projektodawca zmian przewidział rezygnację z obowiązku objęcia lub nabycia akcji lub udziałów innego przedsiębiorcy, powodującego uzyskanie co najmniej 25% głosów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników, lub objęcie przez tę samą osobę funkcji członka organu zarządzającego albo organu kontrolnego u konkurujących ze sobą przedsiębiorców,

¹ J. Olszewski, *Nadzór nad koncentracją przedsiębiorców jako forma prewencyjnej ochrony konkurencji*, Rzeszów 2004, s. 468–471.

² Szerzej Rozporządzenie Rady WE 139/2004.

³ Uzasadnienie projektu ustawy, s. 7.

a także rozpoczęcie wykonywania praw z akcji lub udziałów objętych lub nabytych bez uprzedniego zgłoszenia (na podstawie art. 13 pkt 3 i 4 obecnie obowiązującej ustawy). Tego rodzaju transakcje, jak podaje uzasadnienie projektu UOKiK nie wywołują istotnego skutku na rynku, nie dochodzi bowiem w ich wyniku do przejęcia kontroli przez przedsiębiorcę nad innym przedsiębiorcą. Nie istnieje więc potrzeba dalszego obejmowania ich kontrolą Prezesa UOKiK.

Są w projektowanej ustawie także zmiany, które mogą wpłynąć na niewielkie zwiększenie liczby zgłoszeń. Polegają one na zmniejszeniu liczby dotychczasowych wyłączeń. Pomimo szerokiego uzasadnienia takiej zmiany uważam, że należy jednak zastanowić się, czy ograniczenie wyłączeń w zakresie zgłaszania zawartych w art. 13 ustawy z 2000 r. jest w pełni uzasadnione. Zaletą ograniczenia jest bardziej przejrzysta konstrukcja. Wydaje się jednak, że pewne podejścia nieostre, które odrzucono w projekcie, a które występowały np. w art. 13a i tak w pozostałych przepisach ustawy pozostają, stąd też taka tylko częściowa redukcja pojęć nie przyniesie pełnej czytelności ustawy.

3.2. Inne ograniczenia w zakresie ochrony konkurencji

W projekcie ustawy, oprócz ww. zmiany znacząco zawężającej ochronę rynku przed określonymi praktykami, wprowadzono szereg mniejszych ograniczeń. Są one w części uzasadnione jak np. w projekcie ograniczono ilość praktyk ograniczających konkurencję, np. wykreślono z katalogu przykładowych zachowań stanowiących nadużywanie pozycji dominującej praktyk polegających na stwarzaniu konsumentowi uciążliwych warunków dochodzenia swoich praw.

Zdecydowanie może dziwić dalsze ograniczanie działań Prezesa UOKiK w zakresie nadzoru nad pomocą publiczną w np. art. 31 projektu wymienienia się, że Prezes monitoruje pomoc publiczną (dotychczas obowiązkiem jego jest nadzór). Taka zmiana, a w praktyce redukcja działań może budzić obawy, że pozbawienie instrumentów nadzorczych umożliwi większą specjalizację Prezesowi, ale, o czym warto pamiętać, może sprzyjać też wypaczeniom pomocy publicznej.

3.3. Nowe pojęcia w projekcie ustawy

Od szeregu lat w prawie konkurencji tworzone są nowe pojęcia. W przypadku ich złej oceny są one modyfikowane lub poprawiane lub też ostatecznie ustawodawca rezygnuje z ich stosowania. W nowej regulacji do zmodyfikowanych terminów należy pojęcie przedsiębiorcy.

W projekcie nowej UOKiK jest też szereg zmian drobniejszych, ale kilka jest wartych podkreślenia. Zgodnie z nowym brzmieniem definicji, osoba fizyczna (niebędąca przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej i niespełniająca przesłanek określonych w art. 4 pkt 1 lit. a i b) jest uznawana

za przedsiębiorcę w sytuacji, gdy kontroluje innego przedsiębiorcę i podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, czego efektem jest tworzenie quasi-grupy kapitałowej (osoba fizyczna kontroluje samodzielnie kilku przedsiębiorców). W obecnie obowiązującej ustawie jako przedsiębiorcę traktowano już osobę fizyczną, która dysponowała znacznym, ale nie kontrolnym pakietem akcji lub udziałów innego przedsiębiorcy i podejmowała dalsze czynności podlegające kontroli koncentracji. Przepis ulega zmianie zgodnie z przyjętą w projekcie zasadą ograniczania obowiązku notyfikacji koncentracji Prezesowi UOKiK oraz ograniczania liczby stanów faktycznych, które traktuje się jako koncentracje (art. 12)⁴.

Ponadto zmieniono pojęcie przedsiębiorcy w zakresie drugiego wyłączenia bagatelnego. W miejsce przedsiębiorców działających na różnych szczeblach obrotu wprowadzono „Przedsiębiorcy niebędący kontrahentami”. Ta korekta wydaje się także zapewnić lepszą czytelność przepisów.

3.4. Nowe procedury kontroli

Na pozytywną uwagę zasługują zmiany w zakresie postępowania przed Prezesem Urzędu w zakresie nowych procedur przeprowadzania kontroli. Wprowadzono tu szereg praktycznych konstrukcji zwiększających generalnie skuteczność kontroli, np. przeprowadzenie kontroli przez upoważnionych pracowników Urzędu możliwe jest zarówno w postępowaniu antymonopolowym, jak i w postępowaniu wyjaśniającym. Ma to o tyle doniosłe znaczenie, że zgodnie z polskim prawem postępowanie wyjaśniające toczy się w sprawie, a nie przeciwko określonym przedsiębiorcom, co oznacza, że brak w nim stron. Pozwala to na przeprowadzenie kontroli z zaskoczenia (przedsiębiorca, u którego odbywa się kontrola, nie jest stroną, i związku z tym nic nie wie o wszczęciu postępowania antymonopolowego). Przedsiębiorcy nie mają możliwości i czasu na zniszczenie dowodów świadczących o stosowanej praktyce. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, doświadczenie wynikające z poprzednich kontroli pokazuje, że wartość mają w zasadzie wyłącznie kontrole przeprowadzane w postępowaniu wyjaśniającym, tylko w nich możliwy jest element pełnego zaskoczenia.

W celu zwiększenia skuteczności kontroli w projekcie przewiduje się możliwość utrwalenia jej przebiegu przy użyciu urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk (art. 62 ust. 6). Umożliwi to przede wszystkim rejestrowanie ustnych wyjaśnień kontrolowanych⁵.

Przewiduje się możliwość przeprowadzenia kontroli w obecności jakiegokolwiek osoby czynnej w miejscu, a nie tylko w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej, jest to uregulowane w ustawie o swobodzie działalności

⁴ Z uzasadnienia projektu, s. 4.

⁵ Z uzasadnienia projektu, s. 19.

gospodarczej. Pozwala to na przeprowadzenie kontroli z zaskoczenia, co jest, jak wyżej wyjaśniono, warunkiem jej skuteczności⁶.

Ograniczenie ilości tajemnic – projekt przewiduje też zmiany w zakresie ochrony informacji uzyskanych w trakcie postępowania (art. 69). Rezygnuje się ze szczególnej ochrony informacji o wszczęciu postępowania w sprawie koncentracji z udziałem spółek publicznych. Zdaniem UOKiK, ujawnianie tych informacji na zasadach ogólnych nie destabilizuje sytuacji na giełdzie (co było pierwotnie przyczyną wprowadzenia regulacji), a przeciwnie – dostarczy inwestorom cennych danych⁷.

3.5. Ochrona konsumentów

Pozytywnie należy ocenić niektóre zmiany w zakresie ochrony konsumentów. Szczególnie taką zmianą z uwagi na aspekt ochrony konsumentów jest wprowadzenie możliwości stosowania kar pieniężnych wobec przedsiębiorców, którzy dopuszczają się praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (do tej pory Prezes UOKiK mógł nałożyć karę dopiero za niewykonanie jego decyzji) oraz wzmocnienie pozycji powiatowych (miejskich) rzeczników konsumentów.

Dyskusyjna jest jednak zmiana, która przewiduje rezygnację z obowiązkowego prowadzenia postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów na wniosek złożony przez uprawniony podmiot.

Zasadne wydaje się też rozbudowanie ochrony konsumentkiej w biurach rzecznika konsumentów. Dotychczasowa kontrola naruszeń prawa konsumenckiego była iluzoryczna. Trafnie też ujmuje uzasadnienie projektu⁸, że przesłanką wzmocnienia ochrony jest powszechnie niska świadomość władz lokalnych co do potrzeby i konieczności realizacji zadań z zakresu ochrony konsumentów, a mało jest prawdopodobne, aby bez zmian przepisów ustawowych, nastąpiło oddolne wzmocnienie organizacyjne rzeczników. W związku z tym proponuje się wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym rzecznik konsumentów, w powiatach powyżej 100 tys. mieszkańców i w miastach na prawach powiatu, wykonywałby swoje zadania przy pomocy wyodrębnionego biura.

3.6. Zmiany wynikające z potrzeby wdrażania dyrektywy WE

Celem zmian wprowadzonych przez dyrektywę WE jest rozszerzenie kompetencji krajowych organów ochrony konsumenta i ułatwienie współpracy z innymi organami ochrony konsumentów państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Komisją Europejską w przypadkach naruszenia przepisów wewnątrzwspólnotowych. Rozporządzenie nr 2006/2004/WE przewiduje ustanowienie sieci organów

⁶ Z uzasadnienia projektu, s. 20.

⁷ Tamże.

⁸ Uzasadnienie projektu, s. 13.

publicznych zajmujących się egzekwowaniem prawa ochrony konsumentów na terytorium całej Wspólnoty, w ramach której krajowe organy ochrony konsumentów świadczyć będą wzajemną pomoc polegającą m.in. na wymianie informacji, wykrywaniu i śledzeniu naruszeń wewnątrzwspólnotowych oraz podejmowaniu działań w celu doprowadzenia do ich zaprzestania lub zakazu. Działania te są niezbędne dla należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz dla skutecznej ochrony konsumentów na terenie całej Wspólnoty. Należy jednak zaznaczyć, że współdziałanie pomiędzy kompetentnymi organami ochrony konsumentów dotyczyć ma jedynie współpracy w zakresie tzw. naruszeń transgranicznych (każde działanie lub zaniechanie sprzeczne z przepisami prawnymi, które chronią interesy konsumentów, a które szkodzi lub może szkodzić zbiorowym interesom konsumentów zamieszkałych w jednym lub więcej niż jednym państwie członkowskim – innym niż państwo członkowskie, w którym miało miejsce działanie lub zaniechanie, lub gdzie odpowiedzialny przedsiębiorca ma siedzibę, albo gdzie znajdują się dowody bądź aktywa związane z tym działaniem bądź zaniechaniem).

Aby zrealizować ww. założenia, każde państwo członkowskie jest zobowiązane do wyznaczenia właściwego organu i co jest już nowatorskie jednolitego urzędu łącznikowego (o których mowa w art. 3 lit. c i d rozporządzenia). Organy te będą odpowiedzialne za stosowanie rozporządzenia nr 2006/2004/WE. W prezentowanym projekcie ustawy funkcję właściwego organu i jednolitego urzędu łącznikowego powierza się Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Uprawnienia przyznane właściwym organom i jednolitym urzędom łącznikowym na podstawie rozporządzenia nr 2006/2004/WE dotyczą m.in. możliwości przeprowadzania kontroli u przedsiębiorcy, wzywania przedsiębiorców do zaprzestania naruszeń, nakładania kar pieniężnych oraz wydawania w tym zakresie niezbędnych decyzji i ich publikacji. Posiadając powyższe uprawnienia, organy ochrony konsumentów państw członkowskich będą mogły podejmować określone działania prawne, pozwalające na ustalenie, czy nastąpiło naruszenie transgraniczne, bądź też, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że może ono nastąpić⁹.

Ze względu na dużą złożoność ww. procedur prawodawca uzupełnił szereg dotychczasowych przepisów co jest zasadne, gdyż dokonane jest to w celu umożliwienia sprawnego stosowania Rozporządzenia 2006/2004/WE (wprowadzono tu następujące przepisy w projekcie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów: art. 4 pkt 22, art. 29 ust. 3, art. 31 pkt 8, art. 62 ust. 2 pkt 2, art. 71 ust. 2 pkt 4).

3.7. Brak wzmocnienia rady ds. Dobrych Praktyk Gospodarczych

Zdecydowanie krytycznie należy się odnieść do barku kompetencyjnego wzmocnienia Rady do spraw Dobrych Praktyk Gospodarczych. W projekcie ure-

⁹ Uzasadnienie projektu ustawy, s. 2–3.

gulowanie jej statusu przenosi się do statutu UOKiK. Rada ta postulowana przez prawo WE w Polsce pełni jedynie marginalną funkcję opiniodawczo-doradczą. Według wskazań doktryny mogłaby kreować dla Prezesa strategię ochrony rozwoju konkurencji w sposób w pełni niezależny od Prezesa, a w ustawie z 2000 r., a tym bardziej w projekcie, jest nadal zbyt mało znaczącym elementem opinio-twórczym.

4. ZAKOŃCZENIE

Zamykając analizę wybranych zmian w projekcie UOKiK należy ocenić je generalnie pozytywnie. Niemniej kilka nowych rozwiązań koniecznie powinno być skorygowanych. W szczególności konieczne jest uzupełnienie przepisów o nową prywatnoprawną legislację w zakresie zwalczania praktyk ograniczających konkurencję. Obecnie automatyczne odstępianie od powszechnego prowadzenia postępowań przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na wniosek w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów może osłabić ochronę konkurencji, gdyż świadomość takiego ograniczenia uzyskują wpierw przedsiębiorcy dominujący i oni wykorzystują to w szczególności na rynkach lokalnych.

Rafał Blicharz

Komisja Nadzoru Finansowego a Komisja Papierów Wartościowych i Giełd – wybrane uwagi porównawcze

1. INFORMACJE OGÓLNE

Na podstawie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym¹, 19 września 2006 roku w Polsce powołano Komisję Nadzoru Finansowego, która przejęła nadzór nad rynkiem kapitałowym oraz nadzór nad rynkiem ubezpieczeń, a od 2008 roku także nadzór nad rynkiem bankowym. Ogół tych rynków nazwany został rynkiem finansowym. Komisja Nadzoru Finansowego przejęła kompetencje właściwych dotychczas organów administracji publicznej w tych zakresach, tj. Komisji Papierów Wartościowych i Giełd oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, a wkrótce również Komisji Nadzoru Bankowego oraz Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego. Ogół rynków, nad którymi Komisja sprawuje nadzór, nazwany został rynkiem finansowym.

Na świecie istnieją trzy systemy nadzoru nad rynkiem finansowym. Pierwszy polega na powierzeniu wyspecjalizowanym organom nadzoru nad poszczególnymi segmentami tego rynku (*separate agencies system*) drugi, opiera się na niezależnych organach nadzorujących rynek (jego poszczególne segmenty), z tym, że działalność organów nadzorujących jest zsynchronizowana (*coordinated lead regulator system*), zaś w trzecim systemie istnieje tylko jeden organ nadzorujący cały rynek finansowy (*integrated agency system*). Utworzenie Komisji Nadzoru Finansowego stanowi realizację koncepcji zintegrowanego systemu nadzoru nad rynkiem finansowym.

Komisja Papierów Wartościowych i Giełd była kolegialnym, centralnym organem administracji rządowej, którego zasadniczym zadaniem było czuwanie nad prawidłowością funkcjonowania całego rynku kapitałowego w Polsce, tj. rynku papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, rynku usług świadczonych przez fundusze inwestycyjne i inne instytucje zbiorowego inwestowania, a także rynku towarów giełdowych. Poprzez swoje uprawnienia, Komisja

¹ Dz.U. z 2006 r., Nr 157, poz. 1119.